Κυριακή ΙΑ΄ Ματθαίου: Ομιλία εις την Παραβολήν του τα μύρια τάλαντα οφείλοντος και τα εκατό δηνάρια απαιτούντος (Αγ. Ιωάννης Χρυσόστομος)

Categories : ΘΕΟΛΟΓΙΑ

Date : 26 Αυγούστου, 2011

Κατά Ματθαίον Ευαγγέλιο
Κεφ. 18, χωρία 23 έως 35

Η παραβολή του πονηρού δούλου

ΙΗ΄/ 23 Διὰ τοῦτο ὡμοιώθη ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν ἀνθρώπῳ βασιλεῖ, ὃς ἠθέλησε συνᾶραι λόγον μετὰ τῶν δούλων αὐτοῦ. 24 ἀρξαμένου δὲ αὐτοῦ συναίρειν προσηνέχθη αὐτῷ εἷς ὀφειλέτης μυρίων ταλάντων. 25 μὴ ἔχοντος δὲ αὐτοῦ ἀποδοῦναι ἐκέλευσεν αὐτὸν ὁ κύριος αὐτοῦ πραθῆναι καὶ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ καὶ τὰ τέκνα καὶ πάντα ὅσα εἶχε, καὶ ἀποδοθῆναι. 26 πεσὼν οὖν ὁ δοῦλος προσεκύνει αὐτῷ λέγων· κύριε, μακροθύμησον ἐπ᾽ ἐμοὶ καὶ πάντα σοι ἀποδώσω. 27 σπλαγχνισθεὶς δὲ ὁ κύριος τοῦ δούλου ἐκείνου ἀπέλυσεν αὐτὸν καὶ τὸ δάνειον ἀφῆκεν αὐτῷ. 28 ἐξελθὼν δὲ ὁ δοῦλος ἐκεῖνος εὗρεν ἕνα τῶν συνδούλων αὐτοῦ, ὃς ὤφειλεν αὐτῷ ἑκατὸν δηνάρια, καὶ κρατήσας αὐτὸν ἔπνιγε λέγων· ἀπόδος μοι εἴ τι ὀφείλεις. 29 πεσὼν οὖν ὁ σύνδουλος αὐτοῦ εἰς τοὺς πόδας αὐτοῦ παρεκάλει αὐτὸν λέγων· μακροθύμησον ἐπ᾽ ἐμοὶ καὶ ἀποδώσω σοι. 30 ὁ δὲ οὐκ ἤθελεν, ἀλλὰ ἀπελθὼν ἔβαλεν αὐτὸν εἰς φυλακὴν ἕως οὗ ἀποδῷ τὸ ὀφειλόμενον. 31 ἰδόντες δὲ οἱ σύνδουλοι αὐτοῦ τὰ γενόμενα ἐλυπήθησαν σφόδρα, καὶ ἐλθόντες διεσάφησαν τῷ κυρίῳ ἑαυτῶν πάντα τὰ γενόμενα. 32 τότε προσκαλεσάμενος αὐτὸν ὁ κύριος αὐτοῦ λέγει αὐτῷ· δοῦλε πονηρέ, πᾶσαν τὴν ὀφειλὴν ἐκείνην ἀφῆκά σοι, ἐπεὶ παρεκάλεσάς με. 33 οὐκ ἔδει καὶ σὲ ἐλεῆσαι τὸν σύνδουλόν σου, ὡς καὶ ἐγώ σε ἠλέησα; 34 καὶ ὀργισθεὶς ὁ κύριος αὐτοῦ παρέδωκεν αὐτὸν τοῖς βασανισταῖς ἕως οὗ ἀποδῷ πᾶν τὸ ὀφειλόμενον αὐτῷ. 35 Οὕτω καὶ ὁ πατήρ μου ὁ ἐπουράνιος ποιήσει ὑμῖν, ἐὰν μὴ ἀφῆτε ἕκαστος τῷ ἀδελφῷ αὐτοῦ ἀπὸ τῶν καρδιῶν ὑμῶν τὰ παραπτώματα αὐτῶν.

ΑΠΟΔΟΣΗ

Η Βασιλεία των Ουρανών μοιάζει σαν άνθρωπο βασιλιά, που θέλησε να λογαριασθεί

με τους ανθρώπους που δούλευαν στην περιουσία του. Και όταν άρχισε να λογαριάζεται, του έφεραν έναν που χρωστούσε δέκα χιλιάδες τάλαντα. Επειδή δε αυτός δεν ήταν σε θέση να εξοφλήσει, ο κύριος διέταξε να πουληθεί αυτός και η γυναίκα του και τα παιδιά του και όλα όσα είχε για να εξοφληθεί το χρέος. Τότε έπεσε ο δούλος στα πόδια του κυρίου του και του έλεγε: Κύριε, κάνε υπομονή και όλα θα σου τα εξοφλήσω. Ο Κύριος εκείνου του δούλου τον λυπήθηκε, τον άφησε ελεύθερο και του χάρισε το χρέος. Αυτός ο δούλος μόλις έλαβε χάρη και βγήκε από το βασιλιά, βρήκε έναν από τους συνδούλους του, που του χρωστούσε εκατό δηνάρια· τον έπιασε λοιπόν από τον λαιμό και του έλεγε: «Δος μου όσα μου χρωστάς». Και ο σύνδουλός του έπεσε στα πόδια, τον παρακαλούσε και του έλεγε: «Κάμε υπομονή και θα σε ξοφλήσω». Αυτός όμως δεν ήθελε, αλλά πήγε και τον έβαλε στη φυλακή, ώσπου να του ξοφλήσει το χρέος. Όταν τον είδαν οι σύνδουλοί του, καταλυπήθηκαν και πήγαν κι εξήγησαν στον κύριό τους όσα έγιναν. Τότε τον κάλεσε ο κύριος και του λέγει: «Δούλε πονηρέ, όλο εκείνο το χρέος σου το χάρισα, επειδή με παρεκάλεσες. Δεν έπρεπε και συ να λυπηθείς τον σύνδουλό σου, καθώς και εγώ σε λυπήθηκα; Οργίσθηκε ο κύριός του και τον παρέδωσε στους βασανιστές, ώσπου να του ξοφλήσει ολόκληρο το χρέος. Έτσι θα κάμει σε σας ο επουράνιος Πατέρας μου, αν δεν συγχωρείτε ο καθένας στον αδελφό του μέσα από την καρδιά σας τα παραπτώματά τους.

Κυριακή ΙΑ Ματθαίου:

Ομιλία εις την Παραβολήν του τα μύρια τάλαντα οφείλοντος και τα εκατό δηνάρια απαιτούντος

Του Αγίου Ιωάννου Αρχιεπισκόπου Κωνσταντινουπόλεως του Χρυσοστόμου

Ωσάν να έχω επιστρέψει κοντά σας από μακρινό ταξίδι έτσι αισθάνομαι σήμερα· διότι γι΄ αυτούς που αγαπούν, όταν δεν μπορούν να ευρίσκονται μαζί με τους αγαπωμένους δεν έχουν κανένα όφελος, έστω και αν μένουν σε γειτονική οικία. Γι' αυτό κι εγώ, μολονότι δεν απομακρύνθηκα από την πόλη, δεν αισθάνομαι καλλίτερα από όσον εάν απουσίαζα, επειδή τον τελευταίον καιρό δεν κατέστη δυνατόν να σας ομιλήσω. Συγχωρήστε με όμως, η σιωπή δεν ωφείλετο σε ραθυμία, αλλά σε ασθένεια. Εσείς τώρα χαίρεσθε, επειδή απαλλάχθηκα από την αρρώστια, κι εγώ επειδή απήλαυσα την αγάπη σας. Διότι και όταν ασθενούσα, οδυνηρότερον από την αρρώστια μου ήταν το ότι δεν ημπορούσα να μετέχω στην αγαπημένη αυτή σύναξη· και τώρα που έγινα καλά, πιο ποθητό μου έγινε το να απολαμβάνω άνετα την αγάπη σας. Διότι ο πυρετός του σώματος δεν κατακαίει τόσο τους ασθενείς, όσο κατακαίει τις ιδικές μας ψυχές ο αποχωρισμός από τους αγαπημένους μας· και όπως εκείνοι επιζητούν φιάλες και ποτήρια και κρύα νερά, έτσι αυτοί επιζητούν τα αγαπημένα τους πρόσωπα. Αυτά τα γνωρίζουν καλά όσοι έχουν συνηθίσει να αγαπούν...

Μη δυσανασχετήσετε όμως για το μήκος αυτών που πρόκειται να λεχθούν· διότι θέλω να σας διδάξω κάποια θαυμαστή κιθαρωδία, μεταχειριζόμενος όχι λύραν άψυχον, αλλά τείνοντας αντί χορδών τις ιστορίες των Γραφών και τις εντολές του Θεού.

Και όπως στην περίπτωση της κιθάρας δεν αρκεί μόνον μια χορδή για να προκληθεί μελωδία, αλλά πρέπει όλες να κτυπηθούν με τον ρυθμό που ταιριάζει, έτσι και στην περίπτωση της ψυχικής αρετής δεν αρκεί για την σωτηρία μας μόνον ένας νόμος, αλλά πρέπει να τους τηρούμε όλους με ακρίβεια, εάν βέβαια έχομε διάθεση να επιτύχουμε πραγματική μελωδία.

Έμαθε το στόμα σου να μην ορκίζεται; έχει ασκηθεί η γλώσσα σου να λέγει σε κάθε περίσταση «ναι» και «ου» (*Ματθ. ε΄ 37*); Ας μάθη να αποφεύγει και κάθε κακολογία και να δείχνει περισσότερο ενδιαφέρον γι΄ αυτή την εντολή, επειδή χρειάζεται και περισσότερο ενδιαφέρον γι΄ αυτή την εντολή, επειδή χρειάζεται και περισσότερο κόπο εκ μέρους μας. και αυτό διότι εκεί είχε να νικήσει απλώς μία συνήθεια, ενώ στην περίπτωση της οργής χρειάζεται μεγαλύτερο αγώνα, επειδή αυτό είναι πάθος τυραννικό και πολλές φορές παρασύρει όσους δεν έχουν νήψι και τους γκρεμίζει στο βάραθρο της απώλειας.

Πού λοιπόν ομίλησε ο Κύριος για την **οργή** και την **μνησικακία**; Και σε πολλά άλλα σημεία, αλλά ιδιαιτέρως στην παραβολή αυτή που είπε στους μαθητές, αρχίζοντας κάπως έτσι: «Δια τούτο ωμοιώθη η Βασιλεία των Ουρανών ανθρώπω βασιλεί, ος ηθέλησε συνάραι λόγον (να λογαριασθεί) μετά των δούλων αυτού. Αρξαμένου δε αυτού συναίρειν προσηνέχθη αυτώ εις οφειλέτης μυρίων ταλάντων...»· πρέπει όμως να πούμε για ποιό λόγο άρχισε με την αιτιολογία· πράγματι δεν είπε απλώς «ωμοιώθη η βασιλεία των ουρανών» αλλά «δια τούτο ωμοιώθη η βασιλεία των ουρανών». Για ποιό λόγο λοιπόν προηγείται η αιτία; Στους μαθητές του μιλούσε περί ανεξικακίας και τους δίδασκε ότι **πρέπει να συγκρατούμε την οργή και να μην δίδουμε πολλή σημασία στις αδικίες που μας γίνονται από άλλους**, λέγοντας έτσι: «εάν αμάρτη εις σε ο αδελφός σου, ύπαγε και έλεγξον αυτόν μεταξύ σου και αυτού μόνου· εάν σου ακούση, εκέρδησας τον αδελφόν σου» (*Ματθ. ιη΄15*).

Αυτά και άλλα παρόμοια έλεγε ο Χριστός στους μαθητές και τους δίδασκε να φιλοσοφούν τα πράγματα, όταν ο Πέτρος, ο κορυφαίος του χορού των Αποστόλων, το στόμα των μαθητών, ο στύλος της Εκκλησίας, το στερέωμα της πίστεως, το θεμέλιο της ομολογίας, ο αλιεύς της οικουμένης, αυτός που ανέβασε το γένος μας από το βυθό της πλάνης στον ουρανό, ο πάντοτε θερμός και γεμάτος από παρρησία, ή μάλλον από αγάπη και όχι από παρρησία, ενώ όλοι σιωπούσαν προσήλθε στον διδάσκαλο και λέγει: «ποσάκις αμαρτήσει εις εμέ ο αδελφός μου και αφήσω αυτώ; έως επτάκις;» (*Ματθ. ιη΄ 21*). Ερωτά μαζί και υπόσχεται, και πριν μάθει εκδηλώνει

την φιλοτιμία του. Διότι γνωρίζοντας σαφώς την διάθεση του διδασκάλου, ότι πάντα ρέπει προς φιλανθρωπία, και μάλιστα ότι χαρίζεται πιο πολύ σ΄ αυτόν που περισσότερο από τους άλλους παραβλέπει τα αμαρτήματα των συνανθρώπων του και δεν τα εξετάζει με κακή διάθεση, θέλοντας να αρέσει στο νομοθέτη, λέγει, «έως επτάκις;».

Έπειτα για να μάθεις τι είναι ο άνθρωπος και τι ο Θεός και πως η γενναιοδωρία του ανθρώπου, όπου και αν φθάσει, συγκρινόμενη με τον πλούτο του Θεού είναι πιο ασήμαντη από κάθε πτωχεία, και ότι όσον απέχει μία σταγόνα από το απέραντο πέλαγος, τόσον απέχει η ιδική μας αγαθότητα από την ανέκφραστο φιλανθρωπία του Θεού, όταν ο Πέτρος είπε «έως επτάκις» και νόμισε πως έδειξε μεγάλη φιλοτιμία και γενναιοδωρία, άκουσε τι του λέγει: «ου λέγω σοι, έως επτάκις, αλλ' έως εβδομηκοντάκις επτά»· **μερικοί νομίζουν ότι εννοούσε εβδομήντα επτά φορές, δεν είναι όμως τόσες**, αλλά παρ' ολίγον πεντακόσιες· διότι **εβδομήντα φορές το επτά** είναι τετρακόσια ενενήντα.

Και μη νομίσεις ότι είναι δύσκολη η προσταγή, αγαπητέ. Επειδή εάν συγχωρήσεις μία και δύο φορές την ημέρα αυτόν που αμάρτησε, και αν ακόμη είναι σκληρός σαν πέτρα, και αν ακόμη αυτός που σε λύπησε είναι αγριότερος από τους δαίμονες, δεν θα είναι τόσον αναίσθητος ώστε να πέσει πάλι στα ίδια, όμως από την συχνότητα της συγχωρήσεως θα συνετισθεί και θα γίνει καλύτερος και πιο επιεικής. Και συ πάλιν, εάν είσαι προετοιμασμένος να περιφρονείς τόσες φορές τα αμαρτήματα που γίνονται εναντίον σου, αφού εξασκηθείς από την πρώτη και δεύτερη και τρίτη συγχώρηση, δεν θα σου είναι κοπιαστική πλέον αυτή η φιλοσοφία, αφού μια για πάντα εκπαιδεύθηκες από την συχνότητα της συγχωρήσεως να μη βλάπτεσαι καθόλου από τα αμαρτήματα του πλησίον σου.

Μόλις τα άκουσε αυτά ο Πέτρος έμεινε εμβρόντητος, επειδή φρόντιζε όχι μόνο για τον εαυτό του αλλά και για εκείνους που ο Κύριος επρόκειτο να του εμπιστευθεί. Για να μη κάνει λοιπόν το ίδιο που είχε κάνει και σε άλλες εντολές, του απέκλεισε προκαταβολικώς κάθε ερώτηση. Και τί έκανε στις άλλες εντολές; Αν κάποτε πρόσταζε ο Χριστός κάτι που φαινόταν δύσκολο, έσπευδε και ρωτούσε πριν από τους άλλους να μάθει περί της εντολής. Πράγματι, όταν πλησίασε ο πλούσιος και τον ρώτησε περί της αιωνίου ζωής και έμαθε πως αποκτάται η τελειότητα, «απήλθε λυπούμενος» εξ αιτίας των χρημάτων, ο δε Χριστός είπε «ευκοπώτερόν εστι κάμηλον διά τρυμαλιάς ραφίδος διελθείν, ή πλούσιον εις τήν βασιλείαν των ουρανών εισελθείν» (*Μάρκ. ι΄ 25*). Τότε ο Πέτρος, αν και είχε απογυμνώσει τον εαυτό του από όλα και δεν του είχε μείνει πλέον ούτε αγκίστρι, αφού είχε εγκαταλείψει και την τέχνη και το πλοιάριό του, παρ' όλα ταύτα πλησίασε τον Χριστό και τον ρώτησε: «Και τις δύναται σωθήναι»;

Πρόσεχε την μετριοφροσύνη αλλά και τη θέρμη του μαθητού· διότι δεν είπε «αδύνατα

πράγματα προστάζεις, δύσκολη η προσταγή, φοβερός ο νόμος», ούτε σιώπησε, αλλά έδειξε και τη στοργή του για τους άλλους, και συγχρόνως απένειμε την οφειλομένη τιμή προς το διδάσκαλο, λέγοντας· «Και τίς δύναται σωθήναι»; Ενώ ακόμη δεν είχε γίνει ποιμένας, είχε ψυχή ποιμένος, και ενώ ακόμη δεν του είχε ανατεθεί η εξουσία έδειχνε την μέριμνα που αρμόζει σε άρχοντα, φροντίζοντας για ολόκληρη την οικουμένη. Εάν ήταν πλούσιος και διέθετε πολλά χρήματα, ίσως θα έλεγε κάποιος ότι έκαμνε την ερώτηση αυτή μεριμνώντας όχι για τους άλλους αλλά για τον εαυτόν του και φροντίζοντας για τα ιδικά του. Τώρα όμως η πενία του τον απαλλάσσει από αυτήν την υποψία, και αποδεικνύει ότι μεριμνούσε και ήθελε να μάθει την οδό της σωτηρίας από ενδιαφέρον για την σωτηρία των άλλων. Γι' αυτό και ο Χριστός ενθαρρύνοντάς τον του είπε: «τα αδύνατα παρ' ανθρώποις, παρά τω Θεώ δυνατά έστι». Μη νομίσεις, ότι εγκαταλείπεσθε έρημοι· εγώ συμπαρίσταμαι στην προσπάθειά σας αυτήν και κάνω τα ακατόρθωτα κατορθωτά και μάλιστα εύκολα. Όταν πάλιν ο Χριστός ομιλούσε για το γάμο και τη γυναίκα και έλεγε «ο απολύων γυναίκα παρεκτός λόγου πορνείας, ποιεί αυτήν μοιχάσθαι» (*Ματθ. ε΄ 32*) και συνεβούλευε να υπομένει κανείς κάθε κακία της γυναικός εκτός μόνον από την πορνεία, ο Πέτρος, ενώ οι άλλοι σιωπούσαν, πλησίασε τον Χριστό και του είπε: «ει ούτος έστιν η αιτία (σχέσις) του ανθρώπου μετά της γυναικός, ου συμφέρει γαμήσαι (να έλθη κανείς σε γάμο)». Πρόσεχε και εδώ πως και τη τιμή που αρμόζει σε διδάσκαλο απέδωσε, και για τη σωτηρία των άλλων φρόντισε, χωρίς και εδώ να μεριμνά για τον εαυτό του. Για να μην ειπεί λοιπόν και τώρα κάτι παρόμοιο, ανέτρεψε με την παραβολή εκ των προτέρων την αντίρρησή του. Αυτός ήταν ο λόγος για τον οποίον ο Ευαγγελιστής είπε: «διά τούτο ωμοιώθη η βασιλεία των ουρανών ανθρώπω βασιλεί, ος ηθέλησε συνάραι λόγον μετά των δούλων αυτού», δείχνοντας ότι γι’ αυτό λέγει την παραβολήν αυτή, για να μάθεις ότι και αν «εβδομηκοντάκις επτά» την ημέρα συγχωρείς στον αδελφό σου τα αμαρτήματά του, δεν έκαμες ακόμη τίποτε μεγάλο, αλλά υστερείς πολύ, απερίγραπτα από την φιλανθρωπία του Κυρίου και δεν δίδεις τόσον όσο λαμβάνεις.

Ας ακούσουμε λοιπόν με προσοχή την παραβολή· διότι αν και φαίνεται πως από μόνη της είναι σαφής, έχει όμως κρυμμένο μέσα της και κάποιον ανέκφραστο θησαυρό νοημάτων. «Ωμοιώθη η βασιλεία των ουρανών ανθρώπω βασιλεί, όστις ηθέλησε συνάραι λόγον μετά των δούλων αυτού». Μη προσπεράσεις επιπόλαια την φράση, αλλά ανάπτυξε παρακαλώ το δικαστήριο εκείνο και, εισερχόμενος στη συνείδησή σου, αναλογίσου όσα έχεις πράξει σε όλη σου την ζωή· και όταν ακούσης ότι λογαριάζεται με τους δούλους του, να σκεφθείς ότι εννοεί και βασιλείς, και στρατηγούς, και επάρχους, και πλουσίους και πτωχούς, και δούλους και ελευθέρους: «Πάντας γαρ ημάς φανερωθήναι δει έμπροσθεν του βήματος του Χριστού»... (*Β΄ Κορ. ε΄ 10*) Βάλε με τον νου σου πώς θα είναι τότε το δικαστήριο, αναλογίσου όλα τα αμαρτήματα που έχεις κάμει. Και αν μάλιστα εσύ λησμονήσεις όσα επλημέλησες, ο Θεός δε θα τα λησμονήσει ποτέ, αλλά θα τα στήση όλα ενώπιον των οφθαλμών μας, εάν δεν προλάβομε να τα εξαλείψομε τώρα με μετάνοια και εξομολόγηση και**με το**

να μη μνησικακούμε ποτέ προς τους συνανθρώπους μας. Για ποιό λόγο όμως κάμει το λογοθέσιον; Όχι επειδή ο ίδιος αγνοεί (πώς θα αγνοούσε αυτός που γνωρίζει τα πάντα πριν γίνουν;), αλλά για να πείσει εσέ τον δούλο του ότι δικαίως οφείλεις αυτό που οφείλεις. Ή καλλίτερα όχι μόνον για να μάθεις, αλλά και για να καθαριστείς τελείως· επειδή και τον προφήτη γι' αυτό τον πρόσταξε να λέγει τα αμαρτήματα των Ιουδαίων: Διότι λέγει «λέγε τας ανομίας αυτών τω οίκω Ιακώβ και τας αμαρτίας αυτών τω οίκω Ισραήλ» (*Ησ. νη΄ 1*) όχι μόνον για να ακούσουν, αλλά για να διορθωθούν.

«Αρξαμένου δε αυτού συναίρειν, προσηνέχθη αυτω εις οφειλέτης μυρίων ταλάντων» [Η ανωτάτη νομισματική μονάς. Ένα τάλαντο στην Ελλάδα του 4ου π.Χ. αιώνος ισοδυναμούσε με 42,5 κιλά χρυσού]. Αραγε πόσα του είχε εμπιστευθεί, αφού κατέφαγε τόσα πολλά; Μεγάλος ο όγκος του χρέους· και δεν ήταν μόνον αυτό το φοβερό, αλλά το ότι τον έφεραν και πρώτο στον Κύριό του. Επειδή εάν μεν τον έφερναν ύστερα από πολλούς άλλους που φάνηκαν ευγνώμονες, δεν θα ήταν τόσο θαυμαστό το να μη εξοργισθεί ο Κύριος, επειδή η ευγνωμοσύνη των προηγουμένων θα τον είχε κάνει ημερότερο προς τους αγνώμονες που ηκολούθησαν· το να φανεί όμως αχάριστος αυτός που εισήλθε πρώτος και μολονότι φάνηκε τόσο αγνώμων να αντιμετωπιστεί με τόση φιλανθρωπία από τον Κύριό του, αυτό είναι το ιδιαιτέρως θαυμαστό και παράδοξο.

Οι άνθρωποι λοιπόν, όταν εύρουν τους οφειλέτες τους, χαίρονται σαν να ευρήκαν κυνήγι και θήραμα και κάνουν τα πάντα για να απαιτήσουν όλο το χρέος. Και αν δε το κατορθώσουν εξ' αιτίας της πτωχείας των οφειλετών, εκδηλώνουν την οργή τους για τα χρήματα στο ταλαίπωρο σώμα των δυστυχών εκείνων, βασανίζοντας και κτυπώντας και προξενώντας σ' αυτό μύρια κακά. Ο Θεός όμως αντιθέτως, επενόησε και μετεχειρίσθη όλα τα μέσα για να τον απαλλάξει από τα χρέη. Διότι**σε μας, ο πλούτος είναι το να απαιτήσομε τα οφειλόμενα, ενώ για το Θεό, είναι πλούτος το να συγχωρήσει. Εμείς, όταν λάβομε τα οφειλόμενα, τότε γινόμεθα ευπορώτεροι· ενώ ο Θεός όταν συγχωρήσει τα αμαρτήματα, τότε κυρίως πλουτίζει**. Επειδή **πλούτος του Θεού είναι η σωτηρία των ανθρώπων**, όπως λέγει ο Παύλος: «ο πλουτών εις πάντας, και επί πάντας τους επικαλουμένους αυτόν» (*Ρωμ. ι΄ 12*).

Αλλά ίσως κάποιος ειπεί: και **πως αυτός που θέλει να χαρίσει και να συγχωρήσει τα ανομήματα διέταξε να τον πωλήσουν;** Αυτό ακριβώς είναι που φανερώνει πάρα πολύ την φιλανθρωπία του. Όμως ας μη βιαζόμεθα, αλλά ας προχωρούμε με την σειρά στην διήγηση της παραβολής: «Μη έχοντος δε αυτού αποδούναι» λέγει. Τί σημαίνει «μη έχοντος αυτού αποδούναι». Πάλιν επίτασιν αγνωμοσύνης· επειδή όταν λέγει ότι δεν ημπορούσε να τα επιστρέψει, δεν εννοεί τίποτε άλλο παρά ότι ήταν στερημένος κατορθωμάτων και δεν είχε κανένα έργον

αγαθόν, για να λογαριασθεί στην απαλλαγή των αμαρτημάτων του. Διότι λογαριάζονται, **οπωσδήποτε λογαριάζονται τα κατορθώματα για την απαλλαγή των αμαρτημάτων μας, όπως και η πίστη λογαριάζεται για δικαιοσύνη**. «Τω γαρ μη εργαζομένω, πιστεύοντι δε επί τον (Θεόν τον) δικαιούντα τον ασεβή, λογίζεται η πίστις αυτού εις δικαιοσύνην» (*Ρωμ. δ΄ 5*). Και τί λέγω για πίστη και κατορθώματα, αφού **και οι θλίψεις μας λογαριάζονται για την εξάλειψη των αμαρτημάτων**; Και αυτό το φανερώνει ο Χριστός με την παραβολή του Λαζάρου, παρουσιάζοντας τον Αβραάμ να λέγει προς τον πλούσιο, ότι ο Λάζαρος απήλαυσε στην ζωή του τα κακά και γι' αυτό εδώ ηύρε παρηγορία. Το φανερώνει και ο Παύλος γράφοντας στους Κορινθίους για εκείνο που πόρνευσε, προς τους οποίους λέγει τα εξής: «παράδοτε τον τοιούτον τω σατανά εις όλεθρον της σαρκός, ίνα το πνεύμα σωθή» (*Α΄ Κορ. ε΄ 5*). Και άλλους επίσης που ημάρτησαν τους παρηγορεί λέγοντας «δια τούτο εν υμίν πολλοί ασθενείς και άρρωστοι (ελαφρά και βαρειά) και κοιμώνται ικανοί. Ει γάρ εαυτούς εκρίνομεν, ουκ αν εκρινόμεθα· κρινόμενοι δε υπό Κυρίου, παιδευόμεθα, ίνα μη συν τω κόσμω κατακριθώμεν» (*Α΄ Κορ. ια΄ 30-32*). Εάν δηλαδή κρίναμε εμείς τους εαυτούς μας, δεν θα εκρινόμεθα· γι' αυτό **κρινόμενοι από τον Κύριο παιδευόμεθα (εδώ), για να μη καταδικασθούμε μαζί με τον κόσμο**. Και εάν ο πειρασμός και η νόσος και η ασθένεια και ο αφανισμός του σώματος, τα οποία υπομένουμε ακουσίως, χωρίς να τα δημιουργούμε εμείς οι ίδιοι, μας λογαριάζονται στην εξάλειψη της αμαρτίας, πολύ περισσότερο τα κατορθώματα, τα οποία πραγματοποιούμε εκουσίως και με την ιδική μας προσπάθεια.

Αυτός όμως και στερημένος από κάθε αγαθόν ήταν, και αφόρητο φορτίο αμαρτημάτων είχε· γι' αυτό λέγει «μη έχοντος αυτού αποδούναι, εκέλευσεν αυτόν πραθήναι»· αυτό μας φανερώνει περισσότερο από οτιδήποτε άλλο την φιλανθρωπία του Δεσπότου, ότι και τον κάλεσε να λογοδοτήσει και να πωληθεί διέταξε. Επειδή και τα δύο τα έκαμε ώστε αυτός να μη πωληθεί. Από πού γίνεται αυτό φανερό; Από το τέλος· διότι αν ήθελε να πωληθεί αυτός, ποίος του το απαγόρευε; ποίος τον εμπόδιζε;

Γιατί λοιπόν διέταξε να πωληθεί, αφού δεν επρόκειτο να το κάνει; Με την απειλή του **αύξησε το φόβο για να τον παρακινήσει σε ικεσία** · τον παρεκίνησε δε σε ικεσία, για να λάβει από αυτό **αφορμή συγχωρήσεως**. Βεβαίως ημπορούσε και πριν από την παράκληση να τον απαλλάξει από το χρέος, αλλά δεν το έπραξε για να μη πέσει σε χειρότερα. Ημπορούσε και πριν από το λογοθέσιο να δώσει τη συγχώρηση, αλλά για να μη γίνει απανθρωπότερος και ωμότερος προς τους συνανθρώπους του αγνοώντας το πλήθος των αμαρτημάτων του, γι' αυτό **τον βοήθησε πρώτα να συνειδητοποιήσει το μέγεθος του χρέους του** , και τότε του το χάρισε όλο. Διότι εάν αφού πρώτα έγινε η λογοδοσία και απεκαλύφθη το χρέος και άκουσε την απειλή, και έγινε φανερά η καταδίκη της οποίας ήταν άξιος, φάνηκε τόσον άγριος και σκληρός προς τον σύνδουλό του, σε πόση αγριότητα θα είχε φθάσει, αν τίποτε από αυτά δεν είχε συμβεί;

Γι’ αυτό τα έκαμνε όλα αυτά ο Θεός και τα επιχειρούσε, **για να συγκρατήσει εκ των προτέρων εκείνη τη σκληρότητα**. Εάν όμως με κανένα από αυτά δε διορθώθηκε, αίτιος δεν είναι ο διδάσκαλος, αλλά εκείνος που δεν εδέχθη την διόρθωση.

Ας ιδούμε όμως πώς προσπαθεί να θεραπεύσει την πληγή. «Πεσών ουν», λέγει, «παρά τους πόδας αυτού, παρεκάλει αυτόν λέγων· μακροθύμησον επ εμοί, και πάντα σοι αποδώσω». Και μάλιστα δεν είπε ότι δεν είχε να του τα επιστρέψει· έτσι όμως συνηθίζουν να κάνουν όσοι χρεωστούν· και αν ακόμη δεν ημπορούν να επιστρέψουν τίποτε, υπόσχονται, ώστε να απαλλαγούν από τα παρόντα δεινά. **Ας ακούσομε όσοι ραθυμούμε στην προσευχή, πόση είναι η δύναμη των παρακλήσεων. Αυτός δεν επέδειξε νηστεία, ούτε ακτημοσύνη, ούτε τίποτε παρόμοιο, αλλά αν και ήταν έρημος και γυμνός από κάθε αρετή, επειδή μόνο παρεκάλεσε τον Κύριο, κατόρθωσε να το παρακινήσει σε ευσπλαχνία. Ας μην αποκάμνομε λοιπόν στις παρακλήσεις. Διότι ποίος θα ημπορούσε να γίνει αμαρτωλότερος από αυτόν, ο οποίος ήταν υπεύθυνος για τόσα ανομήματα, ενώ κατόρθωμα δεν είχε κανένα, ούτε μικρόν, ούτε μεγάλο; Δεν είπε όμως μέσα του «δεν έχω παρρησία, είμαι γεμάτος εντροπή, πώς ημπορώ να τον πλησιάσω; πώς ημπορώ να παρακαλέσω;», πράγμα που πολλοί επιβαρημένοι με αμαρτίες το λέγουν, πάσχοντες από διαβολική ευλάβεια. Σου λείπει η παρρησία; Γι’ αυτό πλησίασε, για να αποκτήσεις παρρησία πολλή. Μήπως είναι άνθρωπος αυτός που πρόκειται να συμφιλιωθεί μαζί σου, για να εντραπείς και να κοκκινίσεις; Είναι ο Θεός, που περισσότερο από εσένα θέλει να σε απαλλάξει από τα ανομήματα. Δεν επιθυμείς εσύ τόσον την ασφάλειά σου, όσον εκείνος ποθεί την σωτηρία σου. Και αυτό μας το δίδαξε με τα ίδια του τα έργα.**

Δεν έχεις παρρησία; Γι’ αυτό ακριβώς θα ημπορέσεις να αποκτήσεις παρρησία, επειδή έχεις αυτήν την αίσθησι· **διότι η μεγαλυτέρα παρρησία είναι το να μη νομίζεις ότι έχεις παρρησία. Όπως ακριβώς η μεγαλυτέρα καταισχύνη είναι το να δικαιώνει κανείς τον εαυτό του ενώπιον του Κυρίου· εκείνος είναι ακάθαρτος, έστω και αν είναι ο αγιώτερος από όλους τους ανθρώπους· όπως ακριβώς δίκαιος γίνεται εκείνος που έπεισε τον εαυτόν του ότι είναι ο τελευταίος από όλους**. Και μάρτυρες για τα λεγόμενα είναι ο Φαρισαίος και ο Τελώνης. **Μην απελπιζόμεθα λοιπόν για τις αμαρτίες μας, ούτε να απογοητευόμεθα, αλλά ας προσερχώμεθα στο Θεό, ας γονατίζομε ενώπιόν του, ας παρακαλούμε**, καθώς έκαμε και αυτός, αφού μέχρι το σημείο αυτό έδειξε τη καλή του διάθεση. Και **το ότι δεν έχασε το θάρρος του, και το ότι δεν απελπίσθηκε, και το ότι ομολόγησε τις αμαρτίες του, και το ότι ζήτησε κάποια αναβολή και παράταση, όλα αυτά είναι καλά και**

φανερώνουν συντριβή διανοίας και ψυχή ταπεινωμένη. Αυτά που ακολούθησαν όμως δεν είναι όμοια με τα προηγούμενα. Διότι **όσα συγκέντρωσε με την ικεσία, αυτά τα σκόρπισε όλα σε μία στιγμή με την οργή κατά του πλησίον**.

Αλλά ας έλθομε πρώτα στον **τρόπον της συγχωρήσεως**· ας ιδούμε **πώς** τον απήλλαξαν από το χρέος και **από ποιά αιτία** οδηγήθηκε ο Κύριος σ' αυτό. «Σπλαγχνισθείς ο Κύριος αυτού», λέγει, «απέλυσεν αυτόν, καί τό δάνειον αφήκεν αυτώ». **Εκείνος εζήτησε αναβολήν, αυτός έδωσε συγχώρησι δηλαδή έλαβε περισσότερον από αυτό πού εζήτησε**. Γι' αυτό και ο Παύλος λέγει: «τω δυναμένω πάντα ποιήσαι υπερεκπερισσού ων αιτούμεθα ή νοούμεν». Διότι **ούτε να φανταστείς δεν ημπορείς τόσα πολλά, όσα εκείνος είναι έτοιμος να σου δώσει**. Μην εντραπείς λοιπόν, μη κοκκινήσης· ή μάλλον **να εντρέπεσαι για τις αμαρτίες σου, να μην απελπίζεσαι όμως, ούτε να απομακρυνθείς από την προσευχή, αλλά πλησίασε, έστω και να του δώσεις την ευκαιρία να επιδείξει την φιλανθρωπία του** με την συγχώρηση των αμαρτιών σου. **Εάν όμως φοβηθείς να τον πλησιάσεις, τότε εμπόδισες την αγαθότητά του, συνεκράτησες την αφθονία της καλοσύνης του, όσον βεβαίως εξαρτάται από εσένα**.

Ας μη δειλιάζομε λοιπόν, ούτε να διστάζομε στις προσευχές. **Επειδή, και αν ακόμη πέσομε σ' αυτό το ίδιο το βάραθρο της κακίας, έχει τη δυνατότητα γρήγορα να μας ανασύρει από εκεί**. Κανείς δεν έκαμε τόσες αμαρτίες, όσες αυτός· διότι πράγματι διέπραξε κάθε είδος πονηρίας· αυτό φανερώνουν τα μύρια τάλαντα. Κανείς δεν ήταν τόσον έρημος όσον αυτός, δεν είχε να πληρώσει το χρέος του. Αλλ' όμως αυτόν που είχε προδοθεί από παντού, **ημπόρεσε να τον σώσει η δύναμη της προσευχής**. Και **έχει τόσο μεγάλες δυνατότητες η προσευχή**, θα ειπεί κάποιος, **ώστε να απαλλάξει από την ποινή και την τιμωρία αυτόν που με έργα και με μύριους τρόπους ήλθε σε σύγκρουση με τον Κύριο; Ναι, άνθρωπε, τόσο μεγάλες δυνατότητες έχει. Διότι δεν κατορθώνει αυτή μόνη της τα πάντα, αλλ' έχει σύμμαχο και πολύ μεγάλο βοηθό την φιλανθρωπία του δεχομένου την προσευχή Θεού**, η οποία και τα κατόρθωσε όλα στην περίπτωσιν αυτήν, και κατέστησε ισχυρά την προσευχή. Αυτό λοιπόν υπονοούσε όταν έλεγε «σπλαγχνισθείς ο Κύριος αυτού απέλυσεν αυτόν, και το δάνειον αφήκεν αυτώ», για να μάθεις ότι μαζί με την προσευχή και πριν από την προσευχή **όλα τα έκαμνε η φιλανθρωπία του Κυρίου**. «Εξελθών δε εκείνος εύρε ένα των συνδούλων αυτού, ος όφειλε αυτώ εκατόν δηνάρια· και κρατήσας αυτόν έπνιγε λέγων· απόδος μοι, ει τι (ότι) οφείλεις». Αραγε τί θα ημπορούσε να υπάρξει αισχρότερο από αυτό; **ενώ η ευεργεσία ηχούσε ακόμη στην ακοή του, λησμόνησε την φιλανθρωπία του Κυρίου**.

Βλέπεις πόσον **μεγάλο αγαθόν είναι το να ενθυμείτε κανείς τις αμαρτίες**

του; Διότι και αυτός, εάν τις είχε διαρκώς στη μνήμη του, δεν θα γινόταν τόσον σκληρός και απάνθρωπος. Γι' αυτό συνεχώς λέγω, και δεν θα παύσω να το λέγω, ότι είναι πάρα πολύ χρήσιμο και αναγκαίο το να κρατούμε διαρκώς στη μνήμη μας όλα μας τα πταίσματα· διότι τίποτε δεν ημπορεί να καταστήσει την ψυχή τόσον φιλόσοφο και **επιεική και ήπια**, όσον η διαρκής μνήμη των αμαρτημάτων. Γι' αυτό ο Παύλος κρατούσε στη μνήμη του όχι μόνον τα μετά το λουτρό του βαπτίσματος αμαρτήματα, αλλά και αυτά που προηγήθησαν από αυτό, μολονότι βεβαίως είχαν εξαφανισθεί ολοτελώς. Εάν δε εκείνος κρατούσε στη μνήμη του τα πριν από το βάπτισμα, πόσο μάλλον εμείς πρέπει να μη λησμονούμε τα μετά το βάπτισμα· διότι με την ανάμνηση όχι μόνον τα εξαφανίζουμε, αλλά και προς όλους τους ανθρώπους **θα συμπεριφερόμεθα με περισσότερη επιείκεια, και το Θεό θα τον υπηρετήσομε με μεγαλύτερη αφοσίωση, αφού μαθαίνουμε πολύ καλά με την ανάμνησή τους την ανέκφραστο φιλανθρωπία του**.

Αυτό το πράγμα όμως εκείνος δεν το έκαμε, αλλά **ξεχνώντας το μέγεθος των οφειλών του λησμόνησε και την ευεργεσία**. Και αφού λησμόνησε την ευεργεσία, έγινε κακός με τον σύνδουλό του και **με την κακία που έδειξε σ' εκείνον έχασε όλα όσα κέρδισε από την φιλανθρωπία του Θεού** . «Κρατήσας γαρ αυτόν έπνιγε λέγων, απόδος μοι, ει τι οφείλεις».**Δεν είπε «δώσε μου πίσω τα εκατό δηνάρια», επειδή ντρεπόταν το ασήμαντον του χρέους, αλλά «ότι οφείλεις»**. «Ο δε πεσών επί τους πόδας αυτού, παρεκάλει αυτόν, λέγων· μακροθύμησον επ' εμοί και πάντα σοι αποδώσω».**Με τα ίδια λόγια, που ηύρε και εκείνος την συγχώρηση, με τα ίδια και αυτός αξιώνει να σωθεί. Εκείνος όμως από την υπερβολική του σκληρότητα ούτε με αυτά τα λόγια κάμφθηκε, ούτε σκέφθηκε ότι ο ίδιος με τα λόγια αυτά σώθηκε. Και αν ακόμη του συγχωρούσε, ούτε έτσι θα ήταν φιλανθρωπία αλλά οφειλή και χρέος.** Διότι εάν το έκαμνε αυτό πριν γίνει η λογοδοσία και πριν ληφθεί εκείνη η απόφαση και απολαύσει τόσο μεγάλη ευεργεσία, το γεγονός θα μπορούσε να αποδοθεί στην ιδική του μεγαλοψυχία. Τώρα όμως, μετά από τόσον μεγάλη δωρεά και άφεση τόσων πολλών αμαρτημάτων, ήταν πλέον υποχρεωμένος να φερθεί στον σύνδουλό του με ανεξικακία, σαν κάποια αναγκαία οφειλή. Αλλ' όμως ούτε αυτό έκαμε, ούτε σκέφθηκε πόση ήταν **η διαφορά της αφέσεως** την οποίαν και αυτός απήλαυσε και που έπρεπε να δείξει στο σύνδουλό του. Διότι όχι μόνον στο ποσό των οφειλών, ούτε **στο αξίωμα των προσώπων**, αλλά και σ' αυτόν τον ίδιον τον τρόπο θα ημπορούσε κανείς να ιδεί μεγάλη διαφορά. Επειδή εκείνα μεν ήσαν μύρια τάλαντα, ενώ αυτά εκατό δηνάρια [Ρωμαϊκόν αργυρούν νόμισμα βάρους περίπου 4,5 γραμμαρίων]. Και αυτός μεν προσέβαλε τον Κύριο του, ενώ ο οφειλέτης τον σύνδουλό του· αυτός επομένως, αφού είχε ευεργετηθεί είχε υποχρέωση να του χαρισθεί· ενώ ο Κύριος τον είχε απαλλάξει από όλο το χρέος **χωρίς να ιδεί να γίνεται εκ μέρους του κάποιο μικρό ή μεγάλο αγαθό**.

Δεν έβαλε όμως τίποτε από αυτά στο νου του, αλλά εντελώς**τυφλωμένος από την**

οργή τον έπιασε από το λαιμό και τον έκλεισε στην φυλακή. Βλέποντας όμως οι σύνδουλοί του, λέγει, αγανάκτησαν· και **τον καταδικάζουν πριν από τον Κύριο οι σύνδουλοι, για να μάθεις πόσον ήμερος είναι ο Κύριος** . Όταν ο Κύριός του τα άκουσε αυτά τον κάλεσε και λογαριάζεται πάλι μαζί του, και δεν αποφασίζει έτσι απλώς την καταδίκη, αλλά **προηγουμένως δικαιολογείται**. Και τί λέγει «**Δούλε πονηρέ**, πάσαν οφειλήν εκείνην αφήκα σοι». Ποίος θα ημπορούσε να δείξει μεγαλύτερη καλοσύνη από αυτήν του Κυρίου; **Όταν του όφειλε τα μύρια τάλαντα, ούτε καν με λόγο τον ελύπησε, ούτε πονηρόν τον απεκάλεσε** , αλλά μόνον διέταξε να πωληθή· και αυτό, για να τον απαλλάξει από τα χρέη.**Όταν όμως έγινε κακός στον σύνδουλό του, τότε οργίζεται και θυμώνει· για να μάθεις ότι ευκολότερα συγχωρεί τα αμαρτήματα που έγιναν σ' αυτόν παρά αυτά που έγιναν στους συνανθρώπους μας.** Και δεν το κάνει μόνον εδώ αυτό αλλά και σε άλλη περίπτωση. «Εάν γαρ προσφέρεις το δώρο σου», λέγει, «επί το θυσιαστήριο, κακεί μνησθής ότι ο αδελφός σου έχει τι κατά σου, ύπαγε, πρώτον διαλλάγηθι τω αδελφώ σου, και τότε ελθών πρόσφερε το δώρον σου» (*Ματθ. ε΄ 23-24*). **Βλέπεις πως προτιμά παντού τα ιδικά μας από τα ιδικά του και δεν θεωρεί τίποτε ανώτερο από την ειρήνη και την αγάπη προς τον συνάνθρωπο;** και αλλού πάλιν· «ο απολύων την γυναίκα αυτού παρεκτός λόγου πορνείας, ποιεί αυτήν μοιχευθήναι» (*Ματθ. ε΄ 32*). Και με τον Παύλο νομοθέτησε έτσι· «ει τις ανήρ γυναίκα έχει άπιστον, και αυτή συνευδοκει οικείν μετ' αυτού, μη αφιέτω αυτήν» (*Α΄ Κορ. ζ΄ 12*). Εάν πορνεύσει, λέγει να την διώξεις, εάν όμως είναι άπιστος, μη την διώξεις· **εάν δηλαδή αμαρτήσει σε σένα, χώρισέ την· εάν αμαρτήσει σε μένα, κράτησέ την**. Έτσι και εδώ **όταν αμάρτησε τόσον πολύ σ' αυτόν, τον συνεχώρησε· όταν αμάρτησε στον σύνδουλό του με λιγότερα και μικρότερα αμαρτήματα από αυτά που αμάρτησε στον Κύριο του, δεν τον συγχώρησε, αλλά τον τιμώρησε αυστηρά. Και εδώ μεν τον απεκάλεσε πονηρό, ενώ εκεί ούτε καν με λόγια δεν τον λύπησε.** Γι' αυτό και εδώ προστίθεται και τούτο, ότι ωργίσθη και τον παρέδωσε στους βασανιστάς· ενώ όταν του ζητούσε να απολογηθεί για τα μύρια τάλαντα, τίποτε παρόμοιο δεν προσέθεσε, για να μάθεις ότι **εκείνη μεν η απόφαση δεν ήταν αποτέλεσμα οργής, αλλά φροντίδας που απέβλεπε στην συγχώρησιν· αυτή λοιπόν, η προς τον σύνδουλό του αμαρτία ήταν που τον εξόργισε τόσον πολύ.**

Αραγε **τί θα μπορούσε να υπάρξει χειρότερο από την μνησικακία, αφού ανακαλεί και την ήδη αποφασισμένη φιλανθρωπία του Θεού, και αυτά που δεν κατόρθωσαν να του τα προξενήσουν τα αμαρτήματα, αυτά κατορθώνει να του τα προξενήσει η κατά του πλησίον οργή;** Μολονότι έχει γραφή ότι «**αμεταμέλητα τα χαρίσματα του Θεού**» (*Ρωμ. ια΄ 29*). **Πώς λοιπόν εδώ μετά την ανακοίνωση της δωρεάς, μετά την εκδήλωση της φιλανθρωπίας, ανεκλήθη πάλιν η απόφαση; Εξ' αιτίας της μνησικακίας· ώστε δε θα έσφαλλε κάποιος αν ονόμαζε αυτή πιο φοβερά από κάθε αμαρτίαν· διότι**

όλες οι άλλες κατέστη δυνατόν να βρουν συγχώρηση, ενώ αυτή όχι μόνον δεν μπόρεσε να επιτύχει συγνώμη, αλλά και τις άλλες, που είχαν αφανισθεί ολοτελώς, τις ανανέωσε πάλι.

Ώστε η μνησικακία είναι διπλό κακό, διότι και καμία απολογία δεν έχει ενώπιον του Θεού, και τα υπόλοιπα αμαρτήματα μας, και αν ακόμη συγχωρηθούν, πάλι τα ανακαλεί και τα στρέφει εναντίον μας· πράγμα το οποίον έκαμε και εδώ. Επειδή **τίποτε, τίποτε δεν μισεί και αποστρέφεται ο Θεός, όσον άνθρωπο που είναι μνησίκακος και διατηρεί την οργή του** . Αυτό μας το έδειξε εδώ ιδιαιτέρως, αλλά και στην προσευχή που μας παρέδωσε παρήγγειλε να λέγομε έτσι: «άφες ημίν τα οφειλήματα ημών, ως και ημείς αφίεμεν τοις οφειλέταις ημών».

Γνωρίζοντας λοιπόν όλα αυτά, και αφού γράψουμε την παραβολή αυτή στις καρδιές μας, **όταν έλθουν στον νου μας όσα έχουμε πάθει από τους συνδούλους μας, ας αναλογισθούμε και αυτά που έχουμε κάνει στον Κύριον**· και **με τον φόβο των ιδικών μας αμαρτημάτων θα μπορέσουμε να απομακρύνομε γρήγορα τον θυμό για τα ξένα παραπτώματα**. **Εάν πρέπει να ενθυμούμεθα αμαρτήματα, μόνον τα ιδικά μας πρέπει να ενθυμούμεθα. Διότι εάν κρατήσομε στη μνήμη τα ιδικά μας, ποτέ δεν θα δώσομε σημασία στα ξένα** · όπως ακριβώς **εάν λησμονήσομε τα ιδικά μας, εύκολα εκείνα θα εισχωρήσουν στους λογισμούς μας**. Πράγματι, και αυτός εάν είχε κρατήσει στη μνήμην του τα μύρια τάλαντα, δε θα ενθυμείτο τα εκατό δηνάρια· επειδή όμως τα λησμόνησε εκείνα, γι' αυτό έπιασε από το λαιμό τον συνδούλον του, και θέλοντας να απαιτήσει τα ολίγα, ούτε αυτό επέτυχε, αλλά επέσυρε στην κεφαλή του και τον όγκο των μυρίων ταλάντων.

Γι' αυτό θα τολμούσα να ειπώ ότι αυτή είναι η φοβερότερη από όλες τις αμαρτίες· ή μάλλον δεν το λέγω αυτό εγώ, αλλά ο Χριστός το φανέρωσε με την παραβολή αυτή. Διότι αν δεν ήταν φοβερότερη από μύρια τάλαντα, εννοώ από τα αναρίθμητα αμαρτήματα, δε θα ανακαλούσε εξ αιτίας της και εκείνα. **Τίποτε λοιπόν ας μη φροντίζομε τόσον, όσον το να καθαρεύομε από την οργή, και το να συμφιλιωνόμεθα προς εκείνους που είναι δυσαρεστημένοι μαζί μας, γνωρίζοντας πως ούτε η κοινωνία των μυστηρίων, ούτε τίποτε άλλο από αυτά, θα ημπορέσει να μας βοηθήσει εκείνη την ημέρα**. **Όπως πάλιν εάν νικήσομε αυτήν την αμαρτία, έστω και αν έχομε μύρια πλημμελήματα, θα ημπορέσομε να επιτύχομε κάποια συγγνώμη**. **Και δεν είναι ιδικός μας ο λόγος, αλλά του ιδίου του Θεού, ο οποίος πρόκειται να μας κρίνει** . Διότι όπως είπε εδώ, ότι «ούτω ποιήσει και ο πατήρ μου, εάν μη αφήτε έκαστος τω αδελφώ αυτού από των καρδιών υμών τα παραπτώματα αυτών», έτσι και αλλού λέγει «εάν

αφήτε τοις ανθρώποις τα παραπτώματα αυτών, αφήσει και υμίν ο πατήρ υμών ο ουράνιος» (*Ματθ. στ΄ 14*).

Για να έχομε λοιπόν και εδώ γαλήνια και ήρεμη ζωή και εκεί να επιτύχομε συγχώρηση και άφεση, ας προσπαθούμε και ας φροντίζομε να συμφιλιωνόμεθα με όσους εχθρούς έχουμε· διότι έτσι και τον Κύριο μας θα συμφιλιώσομε μαζί μας, και τα μέλλοντα αγαθά θα επιτύχομε, των οποίων είθε όλοι να αξιωθούμε «χάριτι και φιλανθρωπία του Κυρίου ημών Ιησού Χριστού, ω η δόξα και το κράτος εις τους αιώνας των αιώνων». Αμήν.

(4ος – 5ος αιών – ΕΠΕ, Αγ. Ιωάννου Χρυσοστόμου, τομ. 26, σελ.18, Απόσπασμα από το βιβλίο "Πατερικόν Κυριακοδρόμιον", σελ. 229-242, Εκδότης: *Ι. Μ. ΧΙΛΙΑΝΔΑΡΙΟΥ Ι. ΚΕΛΛΙΟΝ ΑΓ. ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΜΠΟΥΡΑΖΕΡΗ)*

(Πηγή ηλ. κειμένου: "Ιερά Μητρόπολη Κωνσταντίας - Αμμοχώστου")